

setembre 2022

infoFAC 58

FEDERACIÓ D'ATENEUS DE CATALUNYA. Pl. Víctor Balaguer, 5, 1r. 08003 Barcelona. Tel. 93 268 81 30. ateneus@ateneus.cat. www.ateneus.cat

EN PORTADA

ELS ATENEUS SOM ESSENCIALS!: PREMSA LOCAL I LA NOVA ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE LA FAC

De l'octubre del 2022 al gener del 2023, us convidem a participar en la segona edició de debats territorials organitzats per la Federació d'Ateneus a vuit zones de Catalunya.

Després de la segona jornada *Els Ateneus som essencials!* a l'Ateneu Unió de la Colònia Güell el passat 2 de juliol, aquesta tardor s'inicien els debats territorials, unes trobades en què aprofundirem en les **reflexions sobre premsa de proximitat sorgides a la jornada de l'estiu**, i on també explicarem la **nova organització territorial de la FAC**.

L'objectiu del debat sobre la premsa de proximitat és conèixer més a fons el funcionament dels mitjans de comunicació local i comarcal, i cercar les sinergies necessàries per **aconseguir més ressò dels projectes i activitats dels ateneus a la premsa**. Per aquest motiu, **convidarem a periodistes dels mitjans de cada zona**.

L'enfocament dels debats és que siguin trobades útils i pràctiques per als ateneus. És a dir, no es pretén una reflexió teòrica, sinó trobar fórmules que permetin als ateneus esdevenir referents en matèria d'associacionisme cultural, arribant així a molta més gent.

Per això, les jornades en el territori no van adreçades exclusivament a les juntes directives dels ateneus, sinó que és important que participin també les persones encarregades de la comunicació del vostre ateneu, siguin professionals o voluntàries, per poder analitzar millor la realitat de les entitats en l'àmbit comunicatiu, aportar la seva experiència i, entre tots, aprendre com optimitzar els recursos pel que fa a la relació amb la premsa.

D'altra banda, és rellevant tenir present que, si bé estem seleccionant els periodistes convidats tenint en compte el territori específic de la zona on tindran lloc les trobades, **cada jornada està oberta a qualsevol ateneu d'arreu del país**, el que us pot facilitar assistir-hi si el dia previst a la vostra zona no hi podeu ser.

Totes les trobades són **gratuïtes** i es duran a terme **dissabtes al matí**, de les 9 hores a les 13 hores aproximadament. El calendari de les trobades i el formulari d'inscripció està disponible a www.ateneus.cat.

A FONTS

ELS ATENEUS I ELS CENTRES D'ESTUDIS DE PARLA CATALANA SUMEM PER MULTIPLICAR

Aquest setembre celebrem que fa un any i mig que la Federació d'Ateneus de Catalunya formem part del patronat de l'Institut Ramon Muntaner, cosa que ens ha acostat als centres d'estudis de parla catalana, amb els quals hem pogut realitzar diverses accions i activitats conjuntes.

L'**Institut Ramon Muntaner (IRMU)** va ser constituït el mes de juliol de 2003 gràcies a un acord entre la **Generalitat de Catalunya** i la **Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana**, per a generar una fundació que representés la voluntat de tots els centres que hi són adherits. El març del 2021, es va incorporar al patronat la **Federació d'Ateneus de Catalunya**, amb la finalitat de fer créixer les sinergies entre dues tipologies d'entitats que comparteixen objectius, interessos, i en molts casos, persones associades.

Així doncs, l'objectiu principal de l'IRMU és la **difusió i el suport als projectes d'investigació i de promoció cultural** dels centres i instituts d'estudis de parla catalana, entitats dedicades principalment a l'estudi de la història, el patrimoni cultural i natural i les ciències socials i humanístiques, i a la divulgació cultural dins els àmbits local i comarcal. **Un instrument al servei de la recerca i la promoció cultural mitjançant la comunicació i el treball conjunt entre els centres i els ateneus.**

Ateneus i centres d'estudis som vertebradors de l'espai cultural català des de l'associacionisme, i per això, la FAC i l'IRMU posem al vostre abast diverses eines perquè plegats pugueu **#SumarPerMultiplicar**. Així ho va explicar **M. Carme Jiménez**, directora de l'IRMU, al número 26 de la revista **ATENEUS**: «recursos, a través de diverses línies d'ajuts, premis i beques; suport logístic, posant a la vostra disposició instruments de comunicació i d'organització d'activitats, i propostes en forma de diferents catàlegs, perquè us sigui més fàcil concretar les vostres programacions».

A continuació, us presentem algunes de les accions, esdeveniments, formacions i esdeveniments que considerem que poden ser del vostre interès i que estaran actius els propers mesos:

Taller d'arxius d'entitats i associacions culturals

Presentació llibre VII Beca Terra d'Ateneus

FORMACIONS

TALLER SOBRE ARXIUS D'ENTITATS I ASSOCIACIONS CULTURALS

Dissabte, 12 de novembre a les 10:00 h
Al Casino Prado de Sitges

Curs pràctic amb l'objectiu de facilitar les eines de suport necessàries perquè els fons documentals de les entitats rebin un primer tractament bàsic. A càrrec d'Enric Cobo, cap del Servei de Coordinació de la Xarxa d'Arxius Comarcals, i Daniel Vilarrubias, director de l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès. Durant el 2023 repetirem la formació Lleida i Valls.

BEQUES I AJUTS

X BECA DE RECERCA HISTÒRICA TERRA D'ATENEUS

Fins al 7 de novembre

Convocatòria dirigida a investigadors i investigadores, dotada amb 4.000 € i la posterior edició de l'estudi a través de la col·lecció *Terra d'Ateneus* de l'Editorial Afers. El projecte ha de ser inèdit, desenvolupar-se entre els mesos de gener i novembre de 2023, i es pot concretar en l'estudi d'un ateneu en el seu context històric i social, i la incidència en el moviment sociocultural del seu entorn.

LÍNIES DE SUBVENCIONS I PREMIS

Al llarg de l'any, l'IRMU obre diverses línies de subvencions i premis als quals s'hi poden presentar els ateneus, com els *Ajuts a projectes d'investigació o de difusió cultural* o l'*ajut Pastorets de Catalunya 2022*. Podreu trobar les bases de cadascun durant els períodes de convocatòria a subvencions.ateneus.cat.

ESDEVENIMENTS

LA SOCIABILITAT EN EL SEGLE XXI: UN REPTE COMPARTIT?

Dijous, 13 d'octubre a les 18:30 h
A La Casa dels Entremesos (Barcelona)

Debat per reflexionar com els joves es relacionen amb la cultura, la seva visió de l'associacionisme, i les seves formes de sociabilitat cultural i d'accés a la cultura. Moderada per Rita Roig, amb Eduald Espluga, Lluci Juan i Mireia Grangé.

FESTIVAL MÚSIQUES EN TERRES DE CRUÏLLA

Del 21 al 30 d'octubre
La Sénia

La 10a edició del Festival Músiques en Terres de Cruïlla s'iniciarà amb un congrés que vol ser un aparador de les recerques, projectes i experiències que treballen la música amb altres arts i disciplines en tots els territoris de parla catalana. També comptarà amb els concerts, trobades d'esbarts i tallers de dansa.

RECERCAT

Del 5 al 7 de maig de 2023
Lloret de Mar

Una jornada de cultura i recerca local dels territoris de parla catalana que es realitza anualment, en el marc dels actes de la capital de la cultura catalana. La diada vol donar a conèixer a la societat civil l'activitat dels centres, instituts d'estudis i ateneus; facilitar l'accés a les publicacions d'aquestes entitats, i reconèixer la seva tasca.

ALTRES ACCIONS

CATÀLEG D'EXPOSICIONS DE L'IRMU

L'IRMU disposa d'un catàleg amb 45 exposicions on es pot consultar tota la informació sobre les exposicions organitzades des dels centres d'estudis, ateneus federats i entitats culturals catalanes, que actualment estan en oferta.

CALENDARI 2023

L'IRMU està preparant el *Calendari dels centres d'estudis i ateneus* per l'any vinent, en què s'inclouen activitats organitzades per aquestes entitats per al 2023. Una vegada imprès en paper, s'envia als centres d'estudis i als ateneus federats. Si ho voleu, podeu afegir-hi les vostres activitats enviant un correu electrònic a carles@irmu.org. Data límit 18 de novembre.

Més informació a www.irmu.org

PROJECTES I ACTIVITATS

BEQUES FAC

34 ATENEUS DEMANEN BEQUES FAC PEL CURS 2022/23

El passat 19 de setembre va finalitzar el termini per sol·licitar les **Beques FAC per al curs 2022/23**, que enguany comptaven amb dues línies d'ajut: les **Beques per a socis**, dirigides a persones associades que fan alguna activitat a les entitats, però que per alguna raó, no en poden assumir el cost total, i les **Beques per no socis**, dirigides a persones no sòcies de les entitats que pateixen situacions de risc d'exclusió social.

Aquesta segona línia ha estat una **novetat d'aquest any** i donarà l'oportunitat a aquestes persones de refer llaços amb l'entorn i enfortir les seves xarxes socials a través d'activitats culturals als ateneus federats.

Finalment, 33 entitats han sol·licitat les Beques per a socis i 16 les Beques per a no socis. Un total de **34 entitats que podran ajudar econòmicament a moltes persones.**

Foto: Toni Galitó

BECA TERRA D'ATENEUS

PRESENTEM EL SETÈ LLIBRE DE LA COL·LECCIÓ TERRA D'ATENEUS

Ja s'ha publicat el llibre *Els ateneus al Poble Nou i la Barceloneta. Memòria popular de l'associacionisme cultural i polític* a dos barris obrers, guanyador de la VII Beca de Recerca Històrica Terra d'Ateneus, de les autores **María Jesús Vidal, Sheila García i Isabel Centeno.**

El treball de recerca en què es basa el llibre és una novetat en tota la trajectòria dels estudis becats per *Terra d'Ateneus* i és que, **per primera vegada es posa el focus en el teixit associatiu de la ciutat de Barcelona**, més concretament a la zona costanera del Poble Nou i la Barceloneta, centrant-se especialment en la història de l'Ateneu Democràtic Regionalista (Poble Nou) i l'Ateneu Marquès de la Mina (Barceloneta), l'activitat dels quals va acabar amb l'inici de la Guerra Civil.

Des de la FAC, com fem amb cada publicació de la col·lecció, regalarem un llibre a cada entitat en les properes trobades presencials. També es pot adquirir a llibreries i a la web de l'Editorial Afers.

RESIDÈNCIES FAC

ACTUALITZADES LES PROPOSTES DE LES RESIDÈNCIES ARTÍSTIQUES

A la Federació d'Ateneus comptem amb una **convocatòria permanent de residències artístiques** adreçada, exclusivament, als **artistes professionals**, perquè aprofitin els **espais dels ateneus per a la creació de nous projectes.**

Les propostes es poden presentar durant tot l'any i impliquen que la companyia i l'ateneu es posin d'acord, amb la supervisió i l'assessorament de l'equip tècnic de la FAC.

Les propostes s'actualitzen setmanalment a l'**apartat Projectes > Residències Artístiques de la web ateneus.cat**, perquè els tots els ateneus federats, tant si formeu part de la XTAC com si no, pugueu mirar els projectes i quines dates i quines poblacions demana cada artista. **Si alguna proposta us interessa, envieu un correu a xtac@ateneus.cat** indicant de quina entitat sou i quin projecte us agradaria acollir.

PROJECTES I ACTIVITATS

PREMI TRIBUNA ATENEA

NOU PREMI PER A TREBALLS D'INVESTIGACIÓ EN MATÈRIA ATENEÍSTICA

La Federació d'Ateneus de Catalunya, amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, convoca la **primera edició del Premi TRIBUNA ATENEA**, amb la finalitat de fomentar i difondre treballs que contribueixin a donar a conèixer, potenciar i aprofundir en la reflexió i anàlisi en l'àmbit de l'associacionisme cultural ateneístic.

En aquesta primera edició, el premi es concedirà a un **treball inèdit d'investigació i d'assaig sobre «Associacionisme i Llengua»**, que reculli i exposi amb rigor l'estat de la qüestió i els reptes de futur que té l'associacionisme cultural ateneístic en la defensa i promoció de la llengua catalana.

La dotació econòmica és de dotat amb **6.000 €** i el termini de realització del treball finalitza el mes de juny de 2023. Properament es publicaran les bases de la convocatòria i els terminis de sol·licitud.

XTAC

LA 25a FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA ACOLLIRÀ PROGRAMADORS DE LA XTAC

La **Fira Mediterrània de Manresa**, que aquest 2022 se celebra **del 6 al 9 d'octubre**, inicia una acció de col·laboració amb la Xarxa de Teatres d'Ateneus de Catalunya (XTAC) basat en l'acompanyament formatiu, amb l'objectiu d'**apropar a 12 programadors i programadores de la XTAC part de la programació artística de la 25a edició**.

Entre les accions que emmarcaran aquest acompanyament es troben la sessió gratuïta d'acreditacions professionals a les persones participants, entrades pels espectacles programats i la gestió de l'allotjament.

S'ajudarà a **la tria d'espectacles per anar a veure** a partir dels propis interessos, la **valoració de l'espectacle, l'afrontament de la negociació** i consells per a la **promoció**. A més a més, es duran a terme tallers, jornades de debat i formacions específiques.

Foto: Txus Garcia

AMEN SAM

CONTINUEM APROPANT LA CULTURA GITANA ALS ATENEUS

Aquest setembre hem reprès l'activitat als ateneus després de les merescudes vacances d'estiu, i amb ella, les activitats que les **tretze entitats participants del cicle Amen Sam, sobre cultura del poble gitano**, van programar per aquesta edició.

Per aquesta tardor hi ha una trentena d'activitats entre **tallers, exposicions, xerrades i concerts**, que contribuiran a superar els estereotips que la societat occidental ha anat construint al voltant del poble gitano, integrant-los a la vida quotidiana de l'associacionisme català.

El cicle Amen Sam és un projecte comunitari, **iniciativa de la Federació d'Ateneus de Catalunya**, que compta amb la col·laboració de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGiC) i el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.

LA FAC RECOMANA

DES DE LA FAC US OFERIM UNA GRAN VARIETAT D'ACTIVITATS I SERVEIS PER DINAMITZAR, FACILITAR LA GESTIÓ I OMLIR DE CONTINGUT ELS VOSTRES ATENEUS. FEU UN COP D'ULL A AQUEST CATÀLEG I TROBAREU DIFERENTS PROPOSTES INTERESSANTS PER OFERIR, PROGRAMAR O UTILITZAR ALS VOSTRES ESPAIS!

Voleu formar part d'un grup de compra conjunta d'electricitat?

El **Servei de Gestió i Subministraments de la FAC** ha incorporat una nova oferta per a entitats federades: la **participació en una prova pilot de compra agregada d'electricitat**, amb l'objectiu de facilitar l'estalvi en la factura de la llum a través de la participació en subhastes de compra col·lectiva d'energia.

Donant-vos d'alta a www.spock.es podreu afegir els vostres subministraments a la base de dades i, un cop en tinguin uns quants, la plataforma calcularà els millors preus per a les vostres entitats. Es posaran uns preus de referència orientatius sobre els quals es calcularà un estalvi teòric, però cal tenir en compte que aquests preus són fets sense personalitzar i varien contínuament. En cas que es fes una subhasta posterior, es calcularien uns preus de sortida i la diferència sí que seria un estalvi ben calculat.

Quan tinguem un volum significatiu d'ateneus inscrits es podrà fer una diagnosi clara dels beneficis de la compra agregada i aquesta es comunicarà a tots els participants.

Ampliem el Servei d'Assegurances de la FAC

ARÇ Cooperativa, la corredoria d'assegurances especialitzada en el sector de l'economia social i solidària i el món associatiu, encarregada del **Servei d'Assegurances de la Federació d'Ateneus**, ofereix un **nou servei** per la seguretat informàtica als ateneus.

L'oferta és una **pòlissa que cobreix les filtracions de dades de socis dels ateneus en cas d'atac informàtic**, per cobrir pèrdues econòmiques (en cas d'aturada de les operacions per no disposar del servei informàtic) i/o reclamacions de tercers persones o sancions davant la pèrdua de privacitat de les dades (personals, etc.).

La FAC ha pactat unes **condicions econòmiques especials en funció del nombre d'ordinadors de l'entitat**, que podeu consultar escrivint a assegurances@ateneus.cat o trucant al 93 268 81 30.

Amb aquesta, **ja són cinc les assegurances que el Servei ofereix amb descompte o gratuïtament pels ateneus**, a saber: assegurança de juntes directives, assegurança de responsabilitat civil, assegurança d'accidents, assegurança de local i assegurança informàtica. A més a més, el Servei també compta amb la realització d'assessoraments, informes tècnics i gestió d'assegurances.

PUBLICITAT

Com treure més rendiment a La Cartellera Digital?

Fa anys que el **Servei de Comunicació de la Federació d'Ateneus** compta amb un suport perquè les entitats pugueu disposar d'una **Cartellera Digital** a la vostra entitat, amb la finalitat de **poder informar a socis, sòcies i visitants de les activitats que porteu a terme.**

LACARTELLERA•CAT

D'aquesta proposta en podeu treure molts avantatges, com augmentar el nombre de socis i sòcies de l'entitat, fer xarxa amb la resta d'ateneus mitjançant continguts de la FAC o destacar missatges i continguts en moments puntuals, però volem emfatitzar que també **en podeu treure rendiment econòmic proposant al comerç local que es publiciti a la vostra pantalla.** D'aquesta manera no només donareu suport a la compra sostenible, sinó que a més podreu trobar una nova via de finançament pel vostre ateneu.

El servei compta amb una **visita gratuïta amb la instal·lació del reproductor i una formació per a gestionar els continguts.** El cost de **manteniment mensual és de 13 €**, amb sis mesos de gratuïtat pels ateneus federats i 15 dies de prova.

Els requisits tècnics dels quals cal disposar són: un **telèfon mòbil amb Telegram** per gestionar els continguts; una **pantalla instal·lada a l'espai; connexió a internet** (preferentment per cable); un **endoll** i un **reproductor Full HD de La Cartellera.**

VISITES I REUNIONS

SEGUIM SUMANT I TEIXINT XARXES: SIGNEM TRES CONVENIS DE COL·LABORACIÓ

Durant els darrers mesos, hem treballat per enfortir les nostres xarxes signant convenis amb diverses entitats del Tercer Sector. Concretament, hem establert lligams amb la Fundació Catalunya Cultura, la **Fundació .cat** i la **Confederació Sardanista de Catalunya**.

La **Fundació Catalunya Cultura** va néixer el 2014 amb la voluntat d'impulsar un nou marc de col·laboració entre el sector privat, la societat civil i la cultura, amb l'objectiu de promoure la creació de nous instruments de finançament que permetin desenvolupar i mantenir els projectes i activitats d'àmbit cultural. El conveni amb l'entitat ens permetrà compartir **accions que promoguin el talent cultural i creatiu del nostre país**.

Per la seva banda, la **Fundació .cat** és l'entitat privada titular del domini .cat. El compromís ens portarà a endegar **accions conjuntes per promoure l'ús del català a Internet** entre les entitats adscrites a la Federació. Des de la FAC considerem el domini .cat una eina digital imprescindible pel desenvolupament i capacitat digital de la Internet catalanoparlant.

Per últim, la **Confederació Sardanista de Catalunya** han considerat els ateneus un espai ideal pel desenvolupament d'activitats sardanistes. Per això, es treballarà en l'organització de tallers de sardanes als ateneus federats, així com xerrades, conferències i concerts, i també en una major vinculació en temes de comunicació i difusió.

REUNIÓ DE LA FAC AMB LA UNIÓ DE FEDERACIONS ESPORTIVES DE CATALUNYA

Des de la **Federació d'Ateneus** hem començat a treballar per **donar suport a les seccions esportives dels ateneus**. Per aquesta raó ens vam reunir el passat 25 de juliol amb la **Unió de Federacions Esportives de Catalunya** (UFEC), amb els quals va haver-hi molt bona sintonia i complicitat. Agraïm l'assessorament i continuarem treballant conjuntament per aconseguir una bona xarxa esportiva catalana de la qual els ateneus en formin part.

Els ateneus som un calaix de sastre on conflueixen molts tipus d'activitats de diferent signe. Atenent al que alguns ens heu demanat, i amb la col·laboració de **Rafael Giménez**, president de Lluïsos de Gràcia, hem volgut començar a buscar sinergies amb altres associacions del sector de l'esport, intentant millorar en la mesura del possible la gestió d'aquesta activitat clau de tants ateneus. Ben aviat podrem donar informació nova en aquest àmbit. **Marcel Esteve**, membre de la junta de la Federació, assumirà aquesta responsabilitat.

ATENEUS AL DETALL

TORNA EL PODCAST 'BOTIFLERS' DEL CENTRE OBRER DE CERVERA

Dissabte 1 d'octubre, el *podcast* 'Botiflers' del **Centre Obrer Instructiu d'Unió Republicana de Cervera** començarà la seva segona temporada amb un programa especial en directe davant la seu de l'entitat.

Després de penjar a l'agost el vintè programa, van fer una breu recessió per marxar de vacances i recarregar piles, per tornar de nou amb aquest programa fresc, jove i amb molt d'humor, editat i presentat per **Alba Granell, Núria Turull i Roger Vilaseca**, amb **Robert Canela** al control de so.

El *podcast* va iniciar-se l'any passat gràcies a una campanya de micromecenatge, que els va permetre recaptar diners per rehabilitar una sala del Centre Obrer de Cervera i aconseguir el material necessari per produir-lo. L'objectiu inicial era de 4.750 € en 40 dies, xifra que van assolir en només 13 dies.

El programa, que vol donar visibilitat al territori de Ponent, tractant temes d'actualitat amb esperit local i una mirada global, s'emet cada dues setmanes. La innovació per part del Centre Obrer els va portar a guanyar l'any passat el **Premi Ateneus** en la categoria **Comunicació Associativa**.

L'AVENÇ D'ESPLUGUES ACTUALITZA EL CANÇONER POPULAR CATALÀ

Amb motiu de la **commemoració de l'any del Cançoner Popular de Catalunya, L'Avenç, Centre Cultural**, en col·laboració amb la **Societat Coral Centenària La Coloma**, ha organitzat un taller obert al públic que consisteix a **aprendre les cançons recollides a Esplugues de Llobregat** durant la missió de recerca al Baix Llobregat. El taller ha permès comparar les diferents lletres i melodies sobre diverses versions d'una mateixa cançó, i procurar **contextualitzar les versions per evitar caure en la misogínia** que moltes d'elles contenen o accentuen, procurant no perdre el sentit satíric que contenen.

El taller consta de dues parts, una ja completada, de maig a juliol, en la qual es van aprendre cançons que cantaven persones d'Esplugues nascudes al segle XIX i recollides en el marc de l'elaboració del Cançoner Popular Català, i una segona, de setembre a novembre, en què s'analitzaran les cançons i s'actualitzaran les lletres a partir de criteris de llenguatge no sexista i inclusiu, sense transformar el sentit de la cançó. La cloenda del taller se celebrarà amb una actuació musical.

LA CUMPRATIVA INAUGURA L'EXPOSICIÓ GRAONS, 13 PROPOSTES CONTEMPORÀNIES

Aquest agost, la sala Jovent de **La Cumprativa de Llorenç del Penedès** ha comptat amb l'exposició d'art contemporani **Graons, 13 propostes contemporànies**.

La Cumprativa ha incorporat l'art contemporani a la seva programació cultural per **posar en valor una expressió que habitualment és patrimoni de les galeries d'art i dels museus, i que sovint té dificultats en sintonitzar amb el públic no especialitzat**, per acostar-lo a la gent del nostre entorn i oferir l'oportunitat de gaudir-lo, d'aprendre altres mirades, de fer-se preguntes i, sobretot, qüestionar-se allò sovint inqüestionable.

Amb **Graons, 13 propostes contemporànies**, el cicle d'exposicions col·lectives de La Cumprativa ha arribat a la quarta edició. El plantejament de l'exposició és ben simple: que l'espectador transiti per 13 propostes artístiques que van del **dibuix** a l'**escultura**, de la **fotografia** al **vídeo** i de la **performance** a la **instal·lació**. Aquest recorregut permetrà entendre i descabdellar conceptes com la creació artística, la bellesa, les vivències personals, el pas del temps, l'oblit i la memòria, la representació, els espais públics i privats, la transformació del paisatge o la violència social.

Fotografia: Michael Kirkegaard

ATENEUS AL DETALL

UN NOU PROJECTE EDUCATIU A LA LLIGA DE CAPELLADES

La Trama és el nou projecte cultural i educatiu de La Lliga de Capellades. Es tracta d'una Aula de difusió cultural vinculada a l'Associació d'Aules de Formació Permanent per a la Gent Gran de Catalunya (AFOPA). Mensualment, d'octubre a juny, hi haurà una conferència-col·loqui a l'abast de tothom amb professorat universitari. L'activitat es farà un dijous de cada mes, a les 18:00 al Saló Rosa.

Les conferències d'aquesta tardor començaran amb la xerrada inaugural *Cultura, cuina i salut*, amb **Carme Ruscalleda**. Al novembre es tractarà *El camí de la felicitat o la felicitat del camí*, amb Joan Manuel del Pozo, i la del desembre serà a càrrec de **Salvador Cardús**, sobre *Cohesió i fractura social a la Catalunya del segle XXI*.

LA CATE PRESENTA LA SEVA TEMPORADA DE PROGRAMACIÓ CULTURAL

El 15 de setembre, La Cate de Figueres va organitzar un esdeveniment per presentar la seva programació cultural pels mesos de setembre a desembre. Entre les diverses activitats, es va anunciar que continuarien els cicles habituals de **teatre, titelles, cinema** i, el ja consolidat, **cicle musical 66 Butaques**, que va guanyar el **primer premi en la categoria Creativitat Artística de la 32a edició dels Premis Ateneus**. També s'ampliarà la programació familiar amb *Els meus primers contes*, un cicle de contes per als més menuts.

Per aquesta temporada s'han programat quatre representacions de teatre amateur i professional de Catalunya, entre les quals destaca l'homenatge a Núria Feliu, de la mà de la companyia The Feliuettes, fruit de la **programació coordinada de la XTAC**.

A més a més, es donarà un nou impuls al **Cineclub Figueres**, per oferir pel·lícules de cinema europeu, en versió original i subtítolades al català, així com retransmissions d'òpera i dansa en directe, des de l'Òpera Nacional de París.

CONVERSA SOBRE HISTÒRIA AMB ORIOL JUNQUERAS AL CENTRE MORAL DEL POBLENOU

El passat 17 de setembre, la sala d'actes del **Centre Moral i Cultural del Poblenou** va acollir la xerrada *Origen i tradició de l'associacionisme obrer a Catalunya*, una conversa amb **Oriol Junqueras**, historiador; Francesc Romeu, capellà, rector de la parròquia de Santa Maria del Taulat i Sant Bernat Calvó del Poblenou, periodista i professor de la URL, i **Enric Calpena**, periodista, també professor a la Blanquerna, i director i presentador del programa de divulgació històrica *En Guardia* a Catalunya Radio.

La conversa es va enfocar a reflexionar sobre les nostres arrels, la funció social dels ateneus des dels seus orígens, la seva consolidació i la seva evolució com a entitats vives i actives al servei de l'extensió de la cultura en totes les seves vessants, de la cohesió de la ciutat i de la construcció de la virtut de la civilitat.

Per tractar aquest tema, el Centre va triar Oriol Junqueras en la seva vessant d'historiador, per la seva trajectòria com a professor d'història moderna i contemporània, però també la seva implicació amb les entitats de Sant Vicenç dels Horts, el coneixement del moviment ateneista i la seva coneguda condició de catòlic practicant.

ATENEUS EN XARXA

TITELLES! TALLERS I ESPECTACLES DE LA MÀ DE LA XTAC

Gràcies a la coordinació de la FAC, del 12 al 20 de novembre, sis ateneus gaudiran d'un taller i un espectacle de titelles a càrrec de les companyies **Titelles Vergés** i **La Closca**.

Recreant contes tradicionals, i també noves històries, l'activitat i la funció estan pensades per a nens i nenes a partir de 3 anys. Una oportunitat per treballar la creativitat, les habilitats manuals, el llenguatge i l'aprenentatge simbòlic. El calendari de Titelles! és el següent:

- 12 de novembre – *La Caputxeta i el follet* – **SC Sant Jaume de Premià de Dalt**
- 13 de novembre – *El Cargol Mossi* – **Ateneu Santfeliuenc**
- 13 de novembre – *Hansel i Gretel* – **Centre Moral del Poblenou**
- 19 de novembre – *Els tres porquets* – **Ateneu Torrellenc**
- 20 de novembre – *La castanyera* – **Teatre de Sarrià**
- 20 de novembre – *El Cargol Mossi* – **Lluïsos d'Horta**

Foto: Titelles Vergés

VIATGEM A LUXEMBURG PER PARLAR D'ASSOCIACIONISME

El 15 de setembre, el **Centre Català de Luxemburg** va acollir la conferència **Associacionisme i Ateneus del segle XXI**, a càrrec de **Pep Morella**, amb motiu del 150è aniversari de l'Ateneu Barcelonès.

La conferència, que també es va retransmetre per Zoom, va centrar-se en la història dels ateneus, des de la seva proliferació al segle XIX fins als nostres temps, un model que es va importar de França i Anglaterra, però de seguida va arrelar entre nosaltres i es va adaptar a les característiques del país. Morella, va fer palès que els Centres Catalans arreu del món són, en el fons, ateneus catalans.

ES POSA EN MARXA LA SEGONA PART DEL VESPRADES D'ENGUANY

El cicle **Vesprades. Música als ateneus** organitzat per la **Delegació Territorial Terres de Ponent**, conjuntament amb la Casa de la Música de Lleida, l'Alt Pirineu i Aran, posa en marxa la segona part de l'edició d'enguany, que tindrà lloc del **23 de setembre a 12 de novembre** de 2022 en **8 ateneus** de la província de Lleida.

El Vesprades ha tingut un **gran èxit en la seva primera part**, realitzada entre l'abril i el juny, i s'espera incrementar el públic assistent de cara a aquest segon tram del cicle, en el que actuaran Ares Gratal, Helen, Asori, El Mudo Kon Voz, Olga Zoet, Javi Queralt i Víctor González; tots ells artistes emergents i del territori de Ponent.

ATENEUS EN XARXA

UN GRAN FESTIVAL DE PALLASSOS ALS ATENEUS DE BARCELONA

Aquest setembre el **Cercle de Gràcia**, els **Lluïsos de Gràcia**, els **Lluïsos d'Horta** i el **Foment Hortenc**, juntament amb La Gleva Teatre, han acollit el **Festival of Fools Barcelona 2022**, un esdeveniment organitzat pel Noveau Clown Institute que ha comptat amb 14 espectacles de la mà d'alguns dels principals exponents del clown del món, procedents de més de 10 països.

Tortell Poltrona, Jango Edwards, Johnny Melville, Leo Bassi i Nola Rae són alguns dels pallasos que han posat cap per avall la ciutat, amb espectacles per a tots els públics i desfilades de carrer de la Fools Militia davant de cada ateneu.

El Festival of Fools es va celebrar per primera vegada el 1975 a Amsterdam. Va ser el primer festival dedicat als pallasos on es va mostrar el tarannà d'un nou moviment, el Nouveau Clown, en què els pallasos mostraven la seva cara més provocadora i social. Avui, més de 4.000 artistes d'arreu del món en formen part.

UNA TARDOR PLENA D'EXPOSICIONS

Aquesta tardor, les **exposicions de la FAC Som Ateneus!**, que recull la història, l'organització i els valors de l'associacionisme, en 18 cubs de cartró plens de fotografies, curiositats i anècdotes, i **Quan s'enduen el país: L'espoli franquista als ateneus de Catalunya**, continuen exhibint-se a les entitats federades.

Som Ateneus! estarà del 8 de setembre al 17 d'octubre a l'Ateneu Arenyenc, i del 8 al 21 de novembre a la SCO La Glòria Sentmenatena.

Per la seva banda, l'exposició sobre l'espoli franquista passarà per la SCO La Glòria Sentmenatena, la Societat Ateneu de Tàrraga, l'Ateneu d'Olesa de Montserrat, l'Ateneu Popular de Ponent de Lleida i el Casino de la Granadella.

Les exposicions estan disponibles gratuïtament pels ateneus, i es poden consultar al Catàleg d'activitats de serveis.ateneus.cat.

Foto: Toni Galitó

ES REPRÈN L'ALTER ARTS A GIRONA

Alter Arts. Expressions artístiques alternatives itinerants és un cicle format per quatre propostes artístiques molt diverses que actuen pels diferents ateneus de la **Delegació Territorial de Girona**.

El cicle va començar el 17 de juliol, amb un espectacle de màgia infantil al Casal Camprodoní. Aquesta tardor, concretament del 17 de setembre al 19 de novembre, es reprèn el cicle, que passarà per sis ateneus de la delegació, amb els espectacles de **Biterna** (grup musical de folk), **Cos i Ficides** (Circ i mixtura d'arts), **Poesia Sensual** (Poesia i música) i **Màgic Palo** (màgia infantil).

L'**Alter Arts** vol **desmarcar-se de l'imaginari social dels grans pilars de les arts escèniques** i apostar per expressions de formats alternatius. A més, com totes les activitats que organitza la FAC, s'han escollit propostes de referència del territori representades en llengua catalana.

ACTUALITAT

LA FAC COMPAREIX AL PARLAMENT PER DEMANAR ACCIONS CLARES PEL RETORN DELS BÉNS ESPOLIATS

La Federació d'Ateneus va comparèixer el 22 de setembre al **Parlament de Catalunya** davant la **Comissió de Justícia del Parlament de Catalunya**. Allà, **Pep Morella**, va demanar als portaveus de les formacions polítiques presents que anessin «més enllà de les bones voluntats i demostrassin amb fets el seu suport real a les accions orientades al retorn dels béns espoliats als ateneus».

Jaume Pieres, portaveu de la Comissió pel retorn dels béns espoliats pel franquisme; **Carlos Pablos**, vocal de la junta directiva de la FAC i president del Centre de Gràcia; **Isona Passola**, presidenta Ateneu Barcelonès; **Josep M. Ramonjoan**, secretari de l'Ateneu Igualadí, i **Joan Ramoneda**, vicepresident de la Societat Coral Obrera la Glòria Sentmenatencs, van acompanyar Morella per donar visibilitat a la lluita ateneïsta.

Fotografia: Parlament de Catalunya

«A part de comprensió, volem accions clares, com les que hem presentat a mode d'al·legacions a la futura nova Llei de Memòria Democràtica», va reclamar Morella, que va demanar el **reconeixement de les víctimes jurídiques** que representen les associacions afectades, al mateix nivell que les víctimes físiques; la **posta en marxa dels estudis necessaris per identificar el conjunt de béns** espoliats a les entitats del país; la **recuperació dels béns espoliats** que actualment estan en mans de la Generalitat, i la **difusió del greuge sofert** a través de l'espoli tenint en compte els ateneus com a espais testimonials de memòria democràtica.

La FAC també va instar el Parlament que posés en marxa una **moció al Govern espanyol** pel retorn de les requisites als ateneus.

MÉS D'UNA QUARENTENA D'ATENEUS JA FORMEN PART DEL CENS DE FOMENT DE LA LLENGUA

Ja són **42 ateneus federats**, més la pròpia FAC, els que ens hem inscrit al **Cens d'entitats de foment de la llengua catalana**. El Cens agrupa entitats privades sense finalitat de lucre, organitzacions sindicals i empresarials, col·legis professionals i altres corporacions de dret públic que duen a terme activitats per fomentar la llengua catalana, dins del seu àmbit d'actuació. S'entén per foment de la llengua la realització d'activitats que promouen actituds positives envers el català o tendeixen a incrementar-ne el coneixement o l'ús entre la població en general. Per a formar-ne part, cal sol·licitar-ho entre l'1 de gener i el 31 de març de cada any.

PUBLIQUEM UN NOU DOCUMENT INFORMATIU SOBRE SEGURETAT INFORMÀTICA ALS ATENEUS

Actualment, tota l'activitat de les entitats passa per un ordinador o sistema informàtic. Això comporta una gran avantatge per l'organització, millor gestió i control de tot el que fa referència a l'entitat, però a la vegada més **risc de patir atacs informàtics**, els quals poden ser diferents, però deriven en una **pèrdua total o parcial de la informació que tenim emmagatzemada** en els sistemes informàtics.

Per aquest motiu, **des del Servei Jurídic de la FAC, hem elaborat un document *La informació és la clau sobre***. Document disponible a la web ateneus.cat

ELS ATENEUS A LA XARXA DE COMUNICACIÓ LOCAL

El passat 17 d'agost, el programa **Notícies En Xarxa Estiu** de **La Xarxa de Comunicació Local**, va entrevistar Pep Morella per parlar de l'essencialitat dels ateneus en el passat i el present de la societat catalana. Per exemplificar el paper dels ateneus avui, es va fer una **connexió en directe amb el Casino Prado Suburense de Sitges**, on la seva presidenta i vocal de la junta directiva de la FAC, Carme Artigas, va explicar com des de la seva associació s'han anat adaptant a les necessitats de les noves generacions per seguir sent un dels punts de trobada socials i culturals més importants del municipi. Per acabar, també es va emetre una petita peça on s'ensenyava l'exposició itinerant de la Federació **Quan s'enduen el país: L'espòli franquista als ateneus de Catalunya**, durant la seva estada al **Consell Cultural de les Valls d'Àneu**, amb motiu del festival Dansàneu. **Ferran Rella**, el president de l'ateneu, en va detallar la importància i funció.

EL FUTUR DELS ATENEUS DEPÉN DE TOTS

Com ja hem anat avançant en darreres publicacions, l'any vinent hi haurà **eleccions a la junta directiva de la FAC**. Serà aquesta **tardor** quan es convocarà oficialment el **procés electoral per a la presentació de candidatures**. Tanmateix, des de la FAC **us animem ja a plantejar-vos la possibilitat de formar-ne part**.

La gestió de la FAC és una qüestió de tots els ateneus federats, i formar part de la junta és una oportunitat per treballar **des de dins** pel reconeixement i la promoció de la tasca que fan les entitats culturals catalanes; **proposar nous projectes i idees que fomentin** el treball en xarxa i l'intercanvi d'experiències entre les associacions culturals, i **ajudar a millorar la gestió interna** d'aquestes entitats. Per això, també és important que a la junta directiva hi hagi la representació de la major varietat d'ateneus possibles.

PREMIS ATENEUS 2022

33^a
edició

PREMIS ATENEUS, COMENÇA L'ESPRINT FINAL!

Fins al 15 d'octubre, la convocatòria de la 33a edició dels Premis Ateneus romandrà oberta. Com cada any, la Federació d'Ateneus de Catalunya organitza aquesta entrega de premis, que reconeix la creativitat, l'originalitat, la qualitat i l'esforç que fan les diferents associacions culturals, les persones i les empreses del país per promoure la cultura i l'associacionisme cultural.

Les categories a les quals poden optar les **entitats federades** en la 33a edició són:

- **Comunicació associativa**
- **Creativitat artística**
- **Jove, proposa!**
- **Treball en xarxa**

Pel que fa a les **entitats no federades**, poden optar al Premi Ateneus a la categoria **Foment de la participació**.

Com a novetat, aquesta edició **s'ha augmentat de la dotació econòmica dels premis**. A les categories de **Comunicació associativa**, **Creativitat artística** i **Foment de la participació** es concediran tres premis:

- Un primer premi, consistent en un guardó i **2.000 €**.
- Un segon premi, consistent en un diploma acreditatiu i **1.000 €**.
- Un tercer premi, consistent en un diploma acreditatiu i **500 €**.

A les categories de **Jove, proposa!** i **Treball en Xarxa** es concedirà un sol premi, consistent en un guardó, **2.000 €** i el suport tècnic ofert per la FAC per acompanyar la realització del pla de comunicació del projecte guanyador durant 3 mesos.

A la web **premis.ateneus.cat** trobareu els **formularis de participació** i un seguit de recursos útils per a la presentació de candidatures, com els articles *Premis Ateneus*, coneix les categories a l'apartat Notícies, o infografies amb les explicacions dels projectes guanyadors de la 32a edició.

Si encara no tens clara la categoria on encabir el projecte del teu ateneu o entitat, com omplir el formulari o qualsevol altre dubte, contacta amb nosaltres a premis@ateneus.cat o al 932 688 130 i t'ajudarem!

Fotos: Toni Galitó. 32a edició dels Premis Ateneus